RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Woonzorgvisie gemeente Westervoort

Zaak- & documentnr. : Z/23/114307 201673258
Portefeuillehouder : J.W. Derksen en L.S. Kaper
Opsteller : Lisanne Overeem
Afdeling : RSO
Telefoonnr :

Samenvatting
De gemeente Westervoort en heeft een woonzorgvisie opgesteld. Met deze woonzorgvisie wordt inzichtelijk wat de actuele en toekomstige woonzorgontwikkelingen zijn en zetten we een beweging in gang om de samenwerking tussen wonen, welzijn en zorg tot stand te brengen. Deze visie geeft een beeld van de opgave, de visie en thema's waar we als gemeente op in willen zetten. De visie is tot stand gekomen met inbreng van onze woon en zorgpartners en onze inwoners. Vanuit deze woonzorgvisie werken we met de betrokken woon-, en zorgpartners aan een gezamenlijke aanpak om de ambities door te vertalen naar concrete uitvoering en afspraken over wonen, welzijn en zorg.

Beslispunten
1. De woonzorgvisie gemeente Westervoort vast te stellen;
2. Het dekkingsvoorstel voor het uitvoeringsprogramma volgt bij de Voorjaarsnota 2025.

Aanleiding
De verplichting tot het opstellen van een woonzorgvisie vloeit voort uit het Rijksprogramma "Een thuis voor iedereen". Een programma met als doel om gemeente te verplichten om huisvesting te bieden aan mensen met een zorg- en/of ondersteuningsbehoefte. De woonzorgvisie helpt om de lokale opgaven en urgentie in kaart te brengen en deze te vertalen naar ambities, keuzes en uitvoeringsprogramma's voor wonen en zorg.

Deze woonzorgvisie dient in samenhang te worden gezien met de Woonvisie 2021 Westervoort. De woonzorgvisie Westervoort is een nadere uitwerking van de Woonvisie specifiek op het onderdeel wonen en zorg.

Gemeente Westervoort en behoort tot de 'Groene Metropool Regio Arnhem-Nijmegen' (hierna: GMR). De GMR is aangewezen als koploper in het kader van het programma 'een thuis voor iedereen'. Dit komt voort uit de afspraken gemaakt in de Woondeal 2.0. Dat houdt in dat de GMR vooroploopt bij het schrijven een regionale "woonzorgvisie[1]". De afspraken die in de woondeals gemaakt zijn, zijn verder uitgewerkt in het regionale afsprakenkader huisvesting aandachtsgroepen 2024. Dit regionale afsprakenkader is vooral gericht op het verdeelvraagstuk binnen de regio. Het regionale afsprakenkader bestaat daarom naast de lokale woonzorgvisie, maar er vindt wel een wisselwerking plaats. In het regionale afsprakenkader gaat het vooral over een eerlijke verdeling van de huisvestingsopgave voor aandachtsgroepen en ouderen.

[1] Dit heeft binnen de GMR vorm gekregen in een regionaal afsprakenkader huisvesting aandachtsgroepen

Op 28 november 2023 heeft uw college ingestemd met een plan van aanpak en is het participatieproces vormgegeven.

Planning
Er is geen sprake van een wettelijke termijn. Gelet op regionale afspraken is het wel noodzakelijk dat alle gemeenten aan de slag gaan met het vaststellen van ambities op het gebied van wonen en zorg.

Beoogd effect
Het doel van de woonzorgvisie is om te komen tot een strategische visie op het gebied van wonen en zorg, aan de hand van een viertal thema's. De woonzorgvisie is opgesteld om goed wonen met zorg en welzijn te bevorderen voor de huidige en toekomstige inwoners van de gemeente. De visie is de gemeentelijke agenda voor samenwerking met onze zorg- en woonpartners en vormt de basis om als gemeente een coördinerende rol te kunnen uitvoeren.

Argumenten
1.1. De woonzorgvisie is gericht op alle maatschappelijke doelgroepen met een woonzorgvraag.
De woonzorgvisie is gericht op alle maatschappelijke groepen die naast een woonvraag een zorgvraag hebben. Dit zijn alle doelgroepen van beschermd wonen en maatschappelijke opvang, waaronder dak- en thuislozen; mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking; senioren; mantelzorgers en jongeren die uitstromen uit jeugdzorg. De woonvraag van maatschappelijke groepen zonder zorgvraag valt niet onder de woonzorgvisie. Dit zijn statushouders, arbeidsmigranten en woonwagenbewoners. De woonopgave voor deze groepen is reeds opgenomen in bestaand beleid.

1.2. De woonzorgvisie brengt de woonopgave in beeld voor maatschappelijke doelgroepen met een zorgvraag
We willen een inclusieve gemeente zijn waar iedereen een prettig en veilig thuis kan vinden. Uit onderzoek blijkt dat in de bestaande woningvoorraad voor bepaalde groepen met een zorgvraag onvoldoende woningen/ woonvormen beschikbaar zijn. Bij nieuwbouw en transformatie plannen kan er rekening gehouden worden met deze woonvraag voor groepen met een zorgvraag. Ook willen we sturen op het beter benutten van de bestaande woningvoorraad. Met alleen nieuwbouw behalen we de benodigde aantallen namelijk niet. We zetten verschillende strategieën in om de woningvoorraad beter te benutten en geschikt te maken. Bijvoorbeeld met duurzame woningaanpassingen, het omvormen van wooncomplexen naar geclusterde woonvormen, het stimuleren van technologische middelen om langer thuis wonen mogelijk te maken, een stimulerings- en bewustwordingsprogramma voor senioren, het mogelijk maken van woningsplitsing, het stimuleren van mantelzorgwoningen en het stimuleren van samenwonen tussen jongeren en ouderen of mensen met een beperking.

1.3. De woonzorgvisie geeft bouwstenen om bij te dragen aan een goed woonzorgklimaat en veerkrachtige buurten/wijken.
Een passende woning in een inclusieve omgeving zorgt ervoor dat mensen zich thuis voelen en op eigen wijze prettig kunnen (blijven) wonen. Dit draagt bij aan stabiliteit, (eigen) regie, integratie en maatschappelijke participatie. Dit is niet alleen persoonlijk belangrijk maar ook voor onze gemeenschap als geheel. Het schept ruimte voor samenredzaamheid, onderlinge verbondenheid en veerkrachtige wijken. Zo houden we de gemeenschap sterk en vitaal, bevorderen we dat iedereen mee kan doen én zijn we in staat om de zorg in de toekomst betaalbaar en toegankelijk te houden.

1.4. De woonzorgvisie omvat een integrale benadering van de woonzorgopgave.
De woonzorgopgaven zien op een complex samenspel van verschillende elkaar beïnvloedende ontwikkelingen op diverse beleidsterreinen. De woonzorgvisie is dan ook een domeinoverstijgende visie. De woonzorgvisie draagt daarmee bij aan een integrale benadering vanuit het sociaal en fysieke domein. De wethouders wonen en zorg hebben een gezamenlijke verantwoordelijk gehad voor de totstandkoming van de woonzorgvisie en hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de visie.

1.5. Met deze woonzorgvisie voldoen we aan de Wet versterking regie volkshuisvesting
Deze wet, die nog in behandeling is in zowel 2de als de 1e kamer, geeft het Rijk, de provincies en gemeenten de wettelijke instrumenten om samen regie te voeren op de volkshuisvesting. Op basis van deze wet moeten gemeenten beschikken over een woonzorgvisie op basis van de lokale woonzorgopgaven. Ook wordt verplicht om de woonzorgvisie te vertalen naar lokale prestatieafspraken, waardoor de gemeente beter in staat is om haar volkshuisvestelijke doelen te realiseren en de woningmarkt te sturen. Onze huidige prestatieafspraken met de corporaties zetten we in op passende huisvesting voor aandachtsgroepen door oog te hebben voor de specifieke woonwensen.

1.6. De woonzorgvisie is een belangrijke basis om te werken aan concrete acties
De woonzorgvisie biedt kaders om te werken aan concrete acties. Er zijn concrete acties noodzakelijk zodat de groeiende groep ouderen en uitstromers uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang, voldoende worden gefaciliteerd in hun woon- en zorgbehoeften.

Kanttekeningen
1.1. Voor de uitvoering van de woonzorgvisie hebben we veel partijen nodig
In de eerste plaats de mensen met een zorgvraag zelf, mantelzorgers en vrijwilligers, zorgaanbieders, welzijnsaanbieders, woningcorporaties, projectontwikkelaars en initiatiefnemers. Samenwerking is niet alleen nodig voor het organiseren van zorg en ondersteuning maar gaat ook over de vraag hoe de woning en de woonomgeving er uit moeten zien voor een optimaal woon(zorg)klimaat. Dit is een meervoudig en complex vraagstuk waarbij betrokkenen verschillende belangen kunnen hebben maar samenwerking noodzakelijk is om tot een resultaat te komen.

1.2. Achteruitgang van de zorg en ondersteuning en verhoging van maatschappelijke kosten wanneer de woonzorgvisie niet wordt vastgesteld
Gemeentelijke regie op de woonzorgopgaven is noodzakelijk en urgent om wonen met zorg betaalbaar en toegankelijk te houden, te zorgen voor voldoende kwaliteit en het op gang brengen van noodzakelijke innovatie. Als we de doelstellingen uit de woonzorgvisie niet oppakken stagneert de doorstroming op de (sociale) woningmarkt, neemt het beroep op Wmo voorzieningen toe, kunnen cliënten niet tijdig uitstromen uit maatschappelijke opvang en beschermd wonen, is de inzet van zorgverlening aan huis minder efficiënt, komt de toegankelijkheid van voorzieningen in wijk onder druk te staan en bestaat de kans dat de veerkracht en leefbaarheid van wijken zal afnemen. Dit alles kan leiden tot een verschraling van de zorg en ondersteuning, een stijging van maatschappelijke kosten en een toename van kwetsbare inwoners die onvoldoende gefaciliteerd kunnen worden in hun woon- en zorgbehoeften doordat zij in een onvoldoende geschikte woning en (net zo belangrijk) een onvoldoende passende woonomgeving wonen.

2.1 Zonder budget geen uitvoering
Het schrijven van een uitvoeringsprogramma is een opgave die niet binnen de huidige formatie van 1Stroom past. Om opvolging te kunnen geven aan de woonzorgvisie is het noodzakelijk uitvoeringsprogramma te schrijven. Het niet toekennen van het gevraagde budget heeft als gevolg dat er geen uitvoering kan worden gegeven aan de opgaven van de woonzorgvisie. In deze woonzorgvisie benoemen we de woon- en zorgbehoeften, maar de

wijze waarop deze wordt ingevuld, moet nog verder worden uitgewerkt. De daadwerkelijke uitvoering, met alle deelaspecten, behoren tot een volgende fase.

2.2 Samenwerking met Duiven noodzakelijk
Het is noodzakelijk het schrijven van een uitvoeringsagenda gelijktijdig met Duiven te doen, omdat de woonzorgvisie van Duiven en Westervoort grotendeels dezelfde inhoud hebben. Wanneer slechts één van beide gemeente besluit het gevraagde budget beschikbaar te stellen, past het schrijven van een uitvoeringsagenda het niet binnen het budget van €24.336,- maar is het totaalbudget van €62.400,- noodzakelijk. Op het totaalbudget is de verdeelsleutel 2025 toegepast.

Gezien de inhoud en het proces van het schrijven van een uitvoeringsagenda grotendeels gelijk zijn binnen beide gemeente, ontstaat er een onevenredig financieel voordeel voor de gemeente die besluit later de uitvoeringsagenda te gaan schrijven.

2.3 Uitvoering van de uitvoeringsagenda moet worden meegenomen in prioritering
Het beschikbaar stellen van het budget voor het opstellen van een uitvoeringsagenda betekent niet dat er automatisch dat de uitvoering is geborgd. Om de uitvoering van de uitvoeringsagenda te kunnen realiseren moeten er mogelijk keuzes worden gemaakt in de prioritering.

Financiële paragraaf
De woonzorgvisie is binnen bestaande budgetten tot stand gekomen.

We willen de woonzorgvisie vertalen in concrete doelen en deze vastleggen in een uitvoeringsagenda. Dit willen we doen met onze partners zoals woningcorporaties en zorg- en welzijnsorganisaties. Om tot een succesvolle uitvoeringsagenda te komen, is het noodzakelijk dat er regie gevoerd wordt. Op dit moment is er geen personele en financiële ruimte bij de afdelingen Ruimte, Samenleving en Ontwikkeling (RSO) en het Sociaal Domein (SD) om dit op te pakken. Om tot een uitvoeringsagenda te komen is tijdelijk extra personele inzet en daarmee extra financiële middelen nodig. Dit leidt tot een eenmalige vraag naar extra personele inzet die zich vertaalt in een budgettaire vraag van €24.336,-, waarvoor dekking wordt gezocht bij de voorjaarsnota.

Relatie met het herstelplan
Het vaststellen van de woonzorgvisie heeft geen financiële gevolgen.

Participatie en communicatie
De woonzorgvisie gemeente Westervoort is samen met de woonzorgvisie gemeente Duiven tot stand gekomen na een participatietraject in 2023 met interne stakeholders en begin 2024 met externe partners. Ook zijn de inwoners eind november 2023 betrokken. De woonzorgvisie is dus met de inbreng van het maatschappelijk veld en professionals op het gebied van wonen en zorg en onze inwoners tot stand gekomen. Hun betrokkenheid biedt een goede basis om samen te werken op het gebied van wonen en zorg met oog voor welzijn en een gezonde leefomgeving.

De woonzorgvisie zal na vaststelling door uw raad worden gepubliceerd op Overheid.nl.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Intergemeentelijke samenwerking
Deze visie is opgesteld tegelijkertijd met het opstellen van de woonzorgvisie voor de gemeente Duiven.

De Woonzorgvisie Westervoort is een lokale visie in lijn met het Regionaal Afsprakenkader Huisvesting Aandachtsgroepen welke ter kennisgeving naar uw Raad is geweest. Hierin wordt de regionale samenwerking verder vormgegeven.

Bijlagen
Bijlage 1 – Woonzorgvisie Westervoort - 201679459 (openbaar)
Bijlage 2 – Raadsbesluit – 201679461 (openbaar)

Westervoort, 27 januari 2025

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. Sluiter (MA)	drs. A.J. van Hout
secretaris	burgemeester